

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
 Проректор
 з науково-методичної та
 навчальної роботи
 О.Б. Жильцов
 «_____» _____ 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФОТОДИЗАЙН

Галузь знань 0202 «Мистецтво»

Спеціальність 8.02020701

«Дизайн»

освітній рівень другий (магістерський)

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

2016-17 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим планом.

Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи *Дир.* А.О.Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Фотодизайн» для студентів спеціальності 8.02020701 «Дизайн».

Розробник: Світлична О. М., доцент кафедри дизайну Інститут мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри дизайну Інституту мистецтв

Протокол від « 29 » вересня 2016 року № 2

Завідувач кафедри
дизайну

_____ Н. І. Кравченко

_____, 2016 рік
_____, 2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

«Фотодизайн»

Таблиця 1

	Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання		
Кількість кредитів відповідних ECTS: 4	Галузь знань 0202 Мистецтво спеціальність 8.02020701 – Дизайн	Нормативна		
		Рік підготовки: 2-й		
		Семестр		
	Спеціальність (професійне спрямування):	3-й		
Змістових модулів – 2		Всього за семестр		
		120 год.		
		Аудиторні		
		56 год.		
		Лекції		
		4 год.		
Загальна кількість годин - 120		Практичні		
		52 год.		
Тижневих годин для денної форми навчання:	Освітній рівень другий (магістерський)	Самостійна робота		
4		56 год.		
аудиторних – 56 самостійної роботи студента - 56		МКР - 8 год.		
		Вид контролю: залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є підготовка фахівця з високим рівнем художньо-дизайнерської майстерності для самостійного творчого вирішення завдань професійної діяльності у сфері фотографії, фотодизайну та фотографічних технологій.

У процесі освоєння дисципліни студент готується до вирішення наступних професійних завдань:

- освоєння базового понятійного апарату, необхідного для забезпечення фотографічного і дизайнерського процесів;
- набуття студентами знань технічних питань фотозйомки, основ фототехніки і технологічних прийомів роботи з растровим зображенням, вимог до рекламної фотографії, прийомів фотореклами;
- вироблення у студента навичок павільйонного світлопису, портретування, рекламного фотографування, оперативної зйомки репортажу, обробки зображень в графічних редакторах.

В результаті освоєння навчальної дисципліни забезпечується **формування професійних компетенцій, а саме:**

- знання історії та теорії фотографії, в яких розглядаються дослідження різних стилів і напрямків у фотографії в хронологічному контексті культурного життя суспільства, сюжетний взаємовплив між фотографією та живописом, графікою, літературою, кінематографом, балетом тощо; аспекти різних теорій фотографії, для проведення всебічного художньо-естетичного аналізу фотографічних зображень;
- володіння поняттям прес-фотографій, що включає вплив фотографічного зображення на психологію людини та суспільну свідомість, а також застосування фоторедагування, зображень з фотобанків, ілюстрованих журналів, тощо;
- опанування процесу фотомонтажа;
- володіння різними сучасними технологіями фотографічного процесу;
- здатність використовувати професійній діяльності дизайну фотографії;
- здатність до формування необхідного обсягу фахової інформації з різних джерел (електронних, письмових, архівних і усних) для виконання конкретного дизайнерського завдання.

В результаті вивчення курсу студенти повинні:

Знати: основи фототехніки, технічні питання фотозйомки, прийоми фотореклами, технологічні прийоми роботи з растровим зображенням в графічному редакторі.

Вміти: виконати в фотопавільйоні (фотостудії) зйомку окремого предмета, натюрморту, портрета, підготувати фоторепортаж, виконати корекцію і ретуш фотографії в графічному редакторі, підготувати рекламний плакат з фотографією рекламowanego продукту, створити власне портфоліо фоторобіт.

3. Програма навчальної дисципліни

2 курс 3-й семестр

Дизайн і фотографія. Фотодизайн.

Змістовий модуль 1. Фотокомпозиція.

Лекції. (4 год.)

Тема 1. Історія та теорія фотографії та фотодизайн.

Вступ до курсу. Історія фотографії. Рекламна фотографія. Особливості та закономірності у фото композиції. Поняття стилю у фотографії. Сюжетний взаємовплив між фотографією та живописом, графікою, літературою, кінематографом, балетом тощо; аспекти різних теорій фотографії. Художньо-естетичний аналіз фотографічних зображень. Творчість видатних зарубіжних та вітчизняних майстрів фотографії: Д.Хеджкоу, О.Родченко, братів Стенбергів, І.Бренінга, Е.Канаева і ін. Жанрова фотографія та її вплив на психологію людини та формування суспільної свідомості.

Основні поняття теми: фототехніки, загальні принципи фото композиції, стиль і стилістика. світлотіньова чорно-біла фотографія, візуальний код, зорове сприйняття.

Література: пп.1 – 3, 5.

Тема 2. Дизайн у фотографії.

Дизайн у фотографії. Світло і колір у фотодизайні. Монохромна та кольорова фотографія, фотоколорит. Фотокомпозиція, її елементи та структура. Естетичні властивості фотозйомки.

Основні поняття теми: фототехніки, Загальні принципи фото композиції, цифрова фотографія, технічні основи репортажної і студійної фотозйомки, фотореклама, ретуш, растрове зображення,

Література: пп.1 – 2, 7 – 8.

Практичні заняття (10 год.)

Тема 3. Фотокомпозиція, її елементи та структура.

1. Створити серію фотографій на тему «Креативний натюрморт».

Натюрморт: особливості жанру. Ідеї та зміст натюрморту. Емоції та настрої у натюрморті. Постановочна фотографія. Фотонатюрморт. Макрозйомка та мікрофотографія. Техніка зйомки.

Техніка виконання практичного завдання: монохромна або кольорова фотографія без використання комп'ютерного редагування.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

фотографії натюрмортів – настроїв (формат А4) 3 шт.

Література: пп.8 – 10.

Практичні заняття (12 год.)

2. Створити серію фотографій на тему «Фотопейзаж – настрої».

Пейзаж: особливості жанру. Камерний та монументальний пейзаж. Особливості композиції. Рівень лінії горизонту та перспектива як засоби створення певного настрою в пейзажному жанрі. Емоції та настрої у пейзажі. Світло та колір у пейзажі. Створення глибини простору. Тема і сюжет у фотопейзажі. Репортажна фотографія. Її відмінність від постановочної фотографії. Художньо-естетична постановка елементів пейзажу. Фотопейзаж. Техніка зйомки.

Техніка виконання практичного завдання: монохромна або кольорова фотографія з використання комп'ютерного редагування. Фотоколаж певних окремих елементів пейзажу.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

фотографії пейзажів – настроїв (формат А4) 3 шт.

Література: пп.8 – 10.

Змістовий модуль 2. Фотоестетика та можливості візуальних ефектів при обробці зображень.

Практичні заняття (12 год.)

3. Створити серію креативних фотопостановок.

Портрет: особливості жанру. Камерний та монументальний портрет. Особливості композиції. Оточуюче середовище як засоби створення певного настрою в портретному жанрі. Емоції та настрої у портреті. Творчі можливості світлопостановки. Портрет і образ. Психологічний портрет. Репортажна та постановочна фотографія у портретному жанрі. Художньо-естетична складова фотопортрету. Фотопортрет. Техніка зйомки.

Техніка виконання практичного завдання: монохромна або кольорова фотографія з використання комп'ютерного редагування. Фотоколаж певних окремих елементів портрету.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

фотографії портретів – настроїв (формат А4) 3 шт.

Література: пп.8 – 10.

Практичні заняття (18 год.)

4. Дизайн малих поліграфічних форм. Створити портфоліо власних фоторобіт.

Розробити дизайн портфоліо власних фотографій, яке би включало наступні розділи або теми: «Натюрморт» (креативний натюрморт, натюрморт-настрої тощо), «Пейзаж – настрої», «Портрет» (креативна постановка, психологічний портрет, портрет-настрої, портретований у певному образі тощо). Образ і композиція портфоліо. Стилізація. Колаж. Стиль та стилістика

портфолію. Шрифт і типографіка у дизайні малих поліграфічних форм. Взаємовплив образу і стилю на шрифт і типографіку дизайнерського продукту.

Техніка виконання практичного завдання: дизайн багатосторінкового портфолію власних фоторобіт (оригінал-макет або web-версія).

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Портфолію (формат А5) 8 розворотів (обкладинка, розподільчі аркуші («шмуцтитули»), рядові сторінки тощо).

Література: пп.10.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2.

№ п/п	Назви розділів, тем	Аудиторна робота		Самостійна робота	МКР	Семестровий контроль	Всього годин
		Лекції	Практичні заняття				
2 курс 3 семестр Дизайн і фотографія. Фотодизайн.							
Змістовий модуль 1. Фотокомпозиція.							
1	Історія та теорія фотографії та фотодизайн.	2					2
2	Дизайн у фотографії.	2					2
3	Фотокомпозиція, її елементи та структура Креативний натюрморт						
	Композиція		4	4			8
	Єдність стильового рішення		4	4			8
4	Фотоестетика та можливості візуальних ефектів при обробці зображень. Фотопейзаж						
	Композиція		4	4			8
	Кольорове рішення		4	6			10
	Відповідність темі		6	6			12
					4		4
	Всього у модулі годин:	4	22	24	4		54
Змістовий модуль 2. Фотоестетика та можливості візуальних ефектів при обробці зображень.							
5	Фотопортрет. Портрет і образ. Психологічний портрет. Креативна постановка.						
	Композиція		4	4			8
	Кольорове рішення		4	4			8

	Відповідність темі		4	4			8
6	Дизайн малих поліграфічних форм. Створити портфоліо власних фоторобіт.						
	Образ		6	6			12
	Кольорове рішення		6	6			12
	Типографіка		6	8			14
					4		4
	Всього у модулі годин:		30	32			66
	Всього годин за навчальним планом на 3 семестр:	4	52	56	8		120

5. Темі лекцій і практичних занять

Таблиця 3

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	3-й семестр	
	<i>ЗМ 1. Фотокомпозиція.</i>	26
I	<i>Лекції</i>	
1	Історія та теорія фотографії та фотодизайн	2
2	Дизайн у фотографії. Фотокомпозиція, її елементи та структура. Естетичні властивості фотозйомки.	2
II	<i>Практичні заняття</i>	
3	Фотокомпозиція, її елементи та структура. Натюрморт: особливості жанру. Фотонатюрморт.	
	Композиція	4
	Єдність стильового рішення	4
4	Пейзаж: особливості жанру. Особливості композиції. Емоції та настрої у пейзажі. Художньо-естетична постановка елементів пейзажу. Фотопейзаж.	
	Композиція	4
	Кольорове рішення	4
	Відповідність темі	6
	<i>ЗМ 2. Фотоестетика та можливості візуальних ефектів при обробці зображень.</i>	30
5	Портрет: особливості жанру. Репортажна та постановочна фотографія у портретному жанрі. Художньо-естетична складова фотопортрету. Фотопортрет.	
	Композиція	4
	Кольорове рішення	4
	Відповідність темі	4
6	Портфоліо як різновид малих поліграфічних форм. Стиль портфоліо. Шрифт і типографіка у дизайні малих поліграфічних форм.	
	Образ	6
	Кольорове рішення	6
	Типографіка	6

6. Карта самостійної роботи

Таблиця 4

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бал
	3-й семестр	56	120
	<i>ЗМ 1. Фотокомпозиція.</i>		50
1	Створити серію фотографій креативних натюрмортів <i>Техніка виконання практичного завдання:</i> монохромна або кольорова фотографія без використання комп'ютерного редагування. фотографії креативних натюрмортів (формат А4) 3 шт.		
	Композиція	4	10
	Єдність стильового рішення	4	10
2	Створити серію фотографій на тему «Фотопейзаж – настрої» <i>Техніка виконання практичного завдання:</i> монохромна або кольорова фотографія з використання комп'ютерного редагування. Фотоколаж певних окремих елементів пейзажу. фотографії пейзажів – настроїв (формат А4) 3 шт.		
	Композиція	4	10
	Кольорове рішення	6	10
	Відповідність темі	6	10
	<i>ЗМ 2. Фотоестетика та можливості візуальних ефектів при обробці зображень.</i>		70
3	Створити фотографії креативної постановки (психологічний портрет, портрет-настрій, портретований у певному образі тощо). <i>Техніка виконання практичного завдання:</i> монохромна або кольорова фотографія з використання комп'ютерного редагування. Фотоколаж певних окремих елементів портрету. фотографії портретів-настроїв (формат А4) 3 шт.		
	Композиція	4	10
	Кольорове рішення	4	10
	Відповідність темі	4	10
4	Створити портфоліо власних фоторобіт. <i>Техніка виконання практичного завдання:</i> дизайн багатосторінкового портфоліо власних фоторобіт (оригінал-макет або web-версія). Портфоліо (формат А5) 8 розворотів (обкладинка, розподільчі аркуші («шмуцтитули»), рядові сторінки тощо).		
	Образ	6	15
	Кольорове рішення	6	10
	Типографіка	8	15

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ФОТОДИЗАЙН»

Таблиця 9

Разом: 120 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 52 год., самостійна робота – 56 год., поточний модульний контроль – 8 год.							
Назва розділів	Дизайн і фотографія. Фотодизайн.						
Семестр	3						
Кількість балів	421						
Теми змістових модулів	<i>Змістовий модуль 1. Фотокомпозиція.</i>						
Кількість балів за ЗМ	211						
Кількість години	2	2	4	6	6	6	6
Теми лекцій	Історія та теорія фотографії та фотодизайн	Дизайн у фотографії					
Відвідування (бали)	1	1	2	3	3	3	3
Теми практичних занять			Фотокомпозиція, її елементи та структура.		Створити серію фотографій на тему «Фотопейзаж – настрої»		
			Композиція	Єдність стильового рішення	Композиція	Кольорове рішення	Відповідність темі
Практичні та лабораторні роботи (бали)			20	30	30	20	20
Самостійні роботи (бали)			10	10	10	10	10
Поточний контроль (бали)	МКР – 25						

Теми змістових модулів	Змістовий модуль 2. Фотоестетика та можливості візуальних ефектів при обробці зображень.						
Кількість балів за ЗМ	210						
Кількість години	4	4	4	6	6	6	6
Відвідування (бали)	2	2	2	3	3	3	3
Теми практичних занять	Створити серію креативних фотопостановок.			Створити портфоліо власних фоторобіт.			
	Композиція	Кольорове рішення	Відповідність темі	Образ	Кольорове рішення	Типографіка	
Практичні та лабораторні роботи (бали)	20	10	20	30	10	20	
Самостійні роботи (бали)	10	10	10	15	10	15	
Поточний контроль (бали)	МКР - 25						
Разом за семестр – 421 бали. (коефіцієнт визначення успішності – 4,21)							

8. Методи навчання

I. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-дискусія) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* ілюстрація, демонстрація (відео або презентація).
- *Інтерактивні:* лекція-презентація, методи з використанням мультимедійних технологій і т.ін.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни і ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо); демонстрація різних прийомів і вправ опанування графічними техніками.
2. Основні прийоми викладання:
  - лекції із застосуванням прозірок;
  - складання конспекту з теми модуля за заданим, або самостійно складеним планом;
  - підготовка доповідей з теми модуля;
  - розробка тестових завдань з теми модуля;
  - добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу;
  - розробка підсумкового контролю у вигляді тестів з теми модуля;
  - написання реферату з теми модуля та розробка дидактичного матеріалу у вигляді презентації.

9. Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів-магістрів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи візуального контролю:** перегляд практичних, самостійних та творчих робіт, презентацій.
- **Методи письмового контролю:** письмове тестування; звіт, реферат тощо.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз, самоконтроль.

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Фотодизайн» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Модульно-рейтингова система складається з двох частин, які доповнюють одна одну: *модульної та рейтингової*. Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного, модульного і підсумкового контролю за відповідною бальною шкалою згідно з Положенням про рейтингову систему оцінювання.

Форми проведення поточного та підсумкового контролю:

- види поточного контролю обираються викладачем (ними можуть бути оцінювання практичних робіт, домашніх самостійних завдань, опитування, контрольні роботи, тести тощо);
- види підсумкового контролю визначаються навчальним планом (екзамен або залік).

Кожен модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Модульні контрольні роботи складаються із творчого завдання, яке необхідно виконати протягом невеликого проміжку часу.

Реферативні дослідження, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100–бальною шкалою в кожному семестрі окремо. За результатами кожного семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як середньозважене оцінок за кожен модуль у семестрі.

Підсумковий контроль здійснюється після проходження модулю залікового кредиту. Підсумкова оцінка контролю поточної успішності студента складається з трьох складових:

- систематичність роботи на практичних заняттях;
- рівень виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи;
- модульна контрольна робота.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- оригінальність, нестандартність вирішення запропонованих завдань;
- якість практичного втілення обраної ідеї;
- самостійність виконання завдань;
- відповідність матеріалів та технік образному рішенню;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Підсумкове модульне оцінювання визначається як сума балів, отриманих студентом при вивченні навчального матеріалу тем змістового

модулю, балів, отриманих за результатами модульного контролю та підсумкового контролю (екзамену чи заліку).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 5

3-й семестр							Підсумковий рейтинговий бал	Сума
Поточний контроль та самостійна робота								
Змістовий модуль № 1							211	100
T1	T2	T3		T4		МК1		
1	1	32	43	43	33	33	25	
Змістовий модуль № 2							210	
T1		T2			МК2		Коефіцієнт усп. 421 : 100 = 4.21	
32	22	32	48	23	38			25

Сума рейтингових оцінок (балів), отриманих студентом в межах залікового кредиту та підсумкового модульного контролю (ПМК), порівнюється з даними порівняльних таблиць оцінок і робиться відповідний висновок (табл.5, 6).

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Таблиця 6

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90-100	<u>Відмінно</u> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89	<u>Дуже добре</u> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81	<u>Добре</u> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	<u>Задовільно</u> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, але достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.

E	60-68	<u>Достатньо</u> – мінімально можливий (допустимий) рівень знань (умінь).
FX	35-59	<u>Незадовільно з можливістю повторного складання</u> – незадовільний рівень знань (умінь) з можливістю перескладання за умов належного самостійного доопрацювання.
F	1-34	<u>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу</u> – достатньо низький рівень знань, що вимагає повторного проходження курсу.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни (табл. 7), де зазначено види й терміни контролю.

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Фотодизайн».

12. Рекомендована література

11.1. Основна література

1. Адамчик М.В. Дизайн и основы композиции в дизайнерском творчестве и фотографии. – Минск: Харвест, 2009. – 192 с.
2. Майкл Лэнгфорд. BIBLE. Искусство фотографии для профессионалов [пер. Н.Эдельмана]. М.: Эксмо, 2008 – 368 с.

11.2. Допоміжна література

3. Вэрд Эл. Photoshop. Искусство фотоманипуляции. [пер. с англ. М. Гвирца]. – М.; СПб.; Нижний Новгород [и др.]: Питер, 2005. – 206 с.
4. Бояров П.И. Начала цифровой фотографии. - СПб.: Издательство "Питер", 2005.
5. Фотография. Справочник. [пер. с ит. А. Дамбиса]. - М.: «Астрель», 2005, – 287 с.
6. Стьюер Ш. Креативное мышление в Photoshop. Новый подход к цифровому искусству. [пер. с англ. Е.Н. Мельниковой]. – М.: NT Press, 2005. – 272 с.
7. Ефремов А. Photoshop и не только фотография. – СПб: «Питер», 2006, – 192 с.
8. Мураховский В., Симонович С. Азбука цифрового фото. – СПб.: «Питер», 2006, – 144 с.
9. Мураховский В. Цифровое фото. Ступени мастерства. – СПб.: «Питер», 2006, – 144 с.
10. Гурский Ю., Жвалевский А. Photoshop CS2. – М.; СПб.; Нижний Новгород [и др.]: Питер, 2006. – 640 с.
11. Фрезер Б. Реальный мир Camera Raw и Adobe Photoshop CS2: [передовые технологии для профессионалов] [пер. с англ. и ред. И.Б. Тараброва]. – М.; СПб.; Киев: Вильямс, 2006. – 304 с.
12. Хант Р.В.Г. Цветовоспроизведение, 6-е издание. - JohnWiley & Sons, Ltd, 2004.
13. Френкель А.А., Шадрин А.Е. Колориметрическая настройка монитора. Теория и практика. - М.: Август-Борг, 2005.